

Dr. Bitskey Botond

főtitkár úr

Alkotmánybíróság

1535 Budapest

Pf. 773.

Ügyszám: IV/3410-1/2015.

Tisztelt Főtitkár Úr!

Alkotmányjogi panaszomban *a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról* szóló 2015. évi XLII. törvény (a továbbiakban: új Hszt.) 305. § (3) bekezdés d) pontja alaptörvény-ellenességére hivatkoztam, és kértem e jogszabályi rendelkezés megsemmisítését, mivel megítélésem szerint sérti az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését, valamint a XXIII. cikk (8) bekezdését.

Az Alaptörvény XXIII. cikk (8) bekezdése biztosítja a közhivatal-viseléshez való jogot: minden magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy rátermettségének, képzettségének és szakmai tudásának megfelelően közhivatalt viseljen. Az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése az alábbiakat rögzíti: „Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

Beadványom 3. pontjában levezettem, miért diszkriminatív az új Hszt. szabályozása: indokolatlanul különbözteti meg a szakszervezeti tisztségviselőket, hiszen objektív módon alátámasztott, ésszerű indokok nélkül zárja őket ki a közhivatal-viselés jogának részjogosítványaként azonosított, a kötelező tagságú rendvédelmi kari köztestületi tevékenységből, lehetetleníti el a megválasztásukat.

Jelen beadványomban az Ön által biztosított hiánypótlással élve részletesen foglalkozom a közhivatal-viselés jogával kapcsolatos alkotmánybírósági gyakorlattal.

Az Alkotmánybíróság a joggyakorlatában nagyon kevés alkalommal foglalkozott a közhivatal-viselés jogával.

Az Alkotmánybíróság korábban már vizsgált közhivatalt viselőkkel szemben megfogalmazott összeférhetetlenségi (hivatali, gazdasági és egyéb speciális összeférhetetlenségi) okokat.

A testület kiindulópontja, hogy a közhivatal viseléséhez való jog korlátozása is csak alkotmányos keretek között történhet, vagyis a korlátozásnak alkotmányos indokon kell alapulnia, és azzal arányosnak kell lennie [1158/B/1990. AB határozat, ABH 1991, 547, 549.; 55/1994. (XI. 10.) AB határozat, ABH 1994, 296.; 30/1997. (IV. 29.) AB határozat, ABH 1997, 130.; 8/2011. (II. 18.) AB határozat, ABH 2011, 49.].

Az Alkotmánybíróság a 8/2011. (II. 18.) AB határozatában egyértelművé tette:

„A közhivatal viseléséhez való jog védelme elsősorban arra terjed ki, hogy az állam a közhivatal betöltését nem kötheti olyan feltételhez, amely magyar állampolgárokat alkotmányos indok nélkül kizár a közhivatal elnyerésének lehetőségéből, valamely állampolgár vagy az állampolgárok egy csoportja számára lehetetlenné teszi közhivatal betöltését.”

A közhivatal viseléséhez való jog a közhatalom gyakorlásában való részvétel általános alapjogát garantálja. [39/1997. (VII. 1.) AB határozat, ABH 1997, 263, 275.] Amint arra az Alkotmánybíróság az 52/2009. (IV. 30.) AB határozatában rámutatott, a közhivatal viseléséhez való jog alkotmányos tartalma egyrészt a kiválasztás elsődleges szempontjainak (rátermettség, képzettség, szakmai tudás) meghatározása, másrészt a magyar állampolgárok számára a közhivatalhoz egyenlő feltételekkel történő hozzáférés biztosítása. (ABH 2009, 396, 400-401.)

A közhivatal viseléséhez való jogot az Alkotmánybíróság eddigi joggyakorlata következetesen alapjognak minősítette [vö. 22/1993. (IV. 2.) AB határozat, ABH 1993, 182, 187.; 962/B/1992. AB határozat, ABH 1995, 627, 629.; 39/1997. (VII. 1.) AB határozat, 1997, 263, 275.; 40/2005. (X. 19.) AB határozat, ABH 2005, 427, 429.; 5/2006. (II. 15.) AB határozat, ABH 2006, 153, 164.; 96/2007. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2007, 802, 807.; 47/2009. (IV. 21.) AB határozat, ABH 2009, 341, 346.].

„Közhivatalon általánosságban minden, az államhatalom gyakorlásában való közvetlen részvételt, illetve közreműködést (különösen az állam nevében való cselekvést) feltételező tevékenység értendő, függetlenül attól, hogy alkotmányjogilag „foglalkozásnak” minősül-e vagy sem” [52/2009. (IV. 30.) AB határozat, ABH 2009, 396, 401.].

A közhatalom gyakorlásában való részvételre irányuló közhivatal viseléséhez való jog viszont a munkához való joggal ellentétben nem egyfajta „állami” foglalkozás, tisztség szabad megválasztására, betöltésére, hanem a közhatalom gyakorlásában való részvételre, közreműködésre, s ennek következtében a közhivatal megtartására is feljogosítja az állampolgárokat.

A közhivatal viseléséhez való jognak mint alanyi jognak szubjektív belső korlátját képezi az érintett állampolgár rátermettsége, képzettsége és szakmai tudása mind a közhivatal betöltése, mind annak megtartása tekintetében. Ebből következően a jogalkotó a közhivatal viseléséhez való jogot törvényben szabályozhatja, a közhivatal betöltését feltételekhez kötheti - ahogy erre az Alkotmánybíróság már határozataiban rámutatott [962/B/1992. AB határozat, ABH 1995, 628-629.]. Nyilvánvalóan feltételként határozhatóak meg az adott közhivatal vonatkozásában releváns, rátermettséggel, képzettséggel vagy szakmai tudással kapcsolatos ésszerű követelmények, amelyek a magyar állampolgárok egy csoportját sem zárhatják ki indokolatlanul az adott közhivatal betöltésének lehetőségéből. Ezek a közhivatal-viselési feltételek nemcsak a közhivatal betöltése, hanem annak megtartása vonatkozásában is érvényesek, így alkotmányosan indokolt lehet jogviszony-megszüntetési okokat erre alapítottan meghatározni (például alkalmatlanság, törvényben előírt szakmai képzettség nem teljesítése).

A közhivatal viseléséhez (betöltéséhez és megtartásához) való jog vonatkozásában egyébként a jogalkotó nem alkothat olyan szabályokat, amelyek a közhivatal viseléshez való jog lényeges tartalmát korlátoznák, azaz a korlátozás akkor tekinthető alkotmányosnak, ha a korlátozásnak alkotmányos indoka van (valamely alkotmányban szabályozott alapvető jog, vagy valamely alkotmányos cél, érték érvényesítéséhez elkerülhetetlenül szükséges) és arányos" [5/2006. (II. 15.) AB határozat, 2006, 153, 164.; 96/2007. (XI. 29.) AB határozat, ABH 2007, 802, 807.]. Ezt a mércét alkalmazta az Alkotmánybíróság több határozatában az összeférhetlenségi okok alkotmányosságának elbírálása során [1158/B/1990. AB határozat, ABH 1991, 547, 549.; 30/1997. (IV. 29.) AB határozat, ABH 1997, 130.; 55/1994. (XI. 10.) AB határozat, ABH 1994, 296.].

Az alkotmánybírósági gyakorlat áttekintése után megállapítható, hogy az [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED]

Attól függetlenül, hogy az Alkotmánybíróság értelmezésében a közhivatal viseléshez való jog alapján senkinek nincs alanyi joga meghatározott közhivatal, illetőleg közhivatalok betöltéséhez (962/B/1992. AB határozat, ABH 1995, 627, 629.), alkotmányjogi szempontból érthetetlen, hogy engem, a [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] [REDACTED] a jövőre nézve mindennemű alkotmányos indok nélkül kizárni kíván. Teszi ezt annak ellenére, hogy jelenleg is betöltöm mindkét tisztséget,

továbbá az [REDACTED] s a szakszervezetek érdek-képviselési funkciója a jövőben nem ütközik. Ez a helyzet indokolatlanná teszi az [REDACTED] a szakszervezeti tisztségek összeférhetlenségét, vagyis az alkotmánybírósági gyakorlattal szemben alkotmányos indok nélkül zár el a közhivatal viselésétől. Valójában az új Hszt.-beli szabályozás át kívánja rendezni az [REDACTED] vezetési viszonyait, hiszen a jogi szabályozásból is leri, hogy az [REDACTED] létrejöttékor nem várt eredmény született, és jellemzően szakszervezeti tisztségviselők kerültek az [REDACTED] vezetésébe. A jogalkotó Országgyűlés a tagok akaratnyilvánítását adminisztratív, jogi, elsősorban összeférhetlenségi szabályok beiktatásával alaptörvény-ellenesen kívánja befolyásolni.

Alapjogom sérül az új Hszt. kifogásolt rendelkezése értelmében, hiszen a közhivatal viseléshez való jog nem a választási és cselekvési szabadság tiszteletben tartását és védelmét követeli meg az államtól, hanem az alapjog lényegi tartalmát tekintve is feltételezi a részvételt kifejezetten lehetővé tevő és annak formáit meghatározó állami szabályozást. Ez az állami szabályozás azonban alkotmányos indok nélkül zár ki egy közhatalmi tisztség gyakorlásából, lehetetlenné téve e tisztség betöltését. Nyilvánvaló, hogy az Alaptörvény meghatározta, majd törvényben konkrétan megjelenített rátermettségi, képzettségi feltételeknek mind jelenleg, mind a jövőben eleget teszek, vagyis az alapjog gyakorlásához szükséges feltételekkel rendelkezem.

Összefoglalva, T. Főtitkár Úr, az új Hszt. kifogásolt rendelkezése diszkriminatív módon elvonja a közhivatal-viseléshez való jogomat az [REDACTED]. A megalkotott és hatályba lépett jogszabályi rendelkezés bizonyosan hatályosul az esemben, vagyis közvetlen jogsérelmet szenvedek el. Semmilyen jogorvoslati lehetőségem nincs ebben a helyzetben, csak az Alkotmánybíróságra számíthatok ügyem megoldása érdekében. Mindezek alapján kérem a tisztelt Alkotmánybíróságot, állapítsa meg, hogy az új Hszt. 305. § (3) bekezdés d) pontja alaptörvény-ellenes, és semmisítse meg azt, mivel sérti az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdését, valamint a XXIII. cikk (8) bekezdését.

Tisztelettel,

Budapest, 2015. február 3.

[REDACTED]